

WYNIKI BADAŃ GEOFIZYCZNYCH

Michał Grzegorz ROMAN

GEOFIZYKA OTWOROWA

ZAKRES WYKONANYCH BADAŃ

Opracowanie danych geofizyki wiertniczej wykonano m.in. w programie Techlog, który został udostępniony PIG-PIB przez Schlumberger Information Solutions w celu prowadzenia prac naukowo-badawczych.

W otworze Unisław IG 1 pomiary geofizyki wiertniczej wykonano w 711 odcinkach pomiarowych. Badania były wykonywane przez grupy karotażowe Geofizyki Toruń z Bazy Geofizyki Otworowej w Toruniu w okresie od 28.03.1980 r. do 23.08.1982 r. Pomiar wykonano przy pomocy aparatury analogowej, następnie – w latach dziewięćdziesiątych XX wieku – część profilowań scyfrowano. Scyfrowane dane pomiarowe znajdują się w formacie plików *.las* w Centralnej Bazie Danych Geologicznych (CBDG) (numer identyfikacyjny CBDG otworu 22923, nazwa: „Unisław IG-1”), oryginalne materiały analogowe są przechowywane w Narodowym Archiwum Geologicznym pod numerem archiwalnym 128425. Z uwagi na zły stan ich zachowania są udostępniane tylko w postaci skanów.

Do dokumentacji otworu wiertniczego Unisław IG 1 załączono następujące pomiary (skrót P... są zgodne z używanymi w załącznikach dokumentacji, w nawiasach podano skrót stosowane w plikach *.las* w CBDG, „_C” oznacza profilowanie kompozytowe powstałe z połączenia badań odcinkowych):

- profilowanie średnicy otworu PŚr (CALI, CALI_C);
- profilowanie naturalnej promieniotwórczości gamma PG (GR, GR_C);
- profilowanie neutron-gamma PNG (NEGR, NEGR_C);
- profilowanie gamma-gamma PGG (GGDN);
- profilowanie neutron-neutron PNN (CNL);
- profilowanie potencjałów samoistnych PS (SP);
- profilowanie oporności PO sondami o rozstawach: A0,4M0,1N (EL02), A1,0M0,1N (EL03), A2,0M0,5N (EN10_C, EL09 lub EL07), A4,0M0,5N (EL14), A8,0M1,0N (EL26), N6,0M0,5A (EL09_C, EN10 lub EN 20), A5,7M0,4N (EL18);
- sterowane profilowanie oporności P_{ost} (LL3 – w postaci analogowej dostępne często tylko w postaci krzywej zlogarytmowanej);
- profilowanie indukcyjne PI (IL);

- profilowanie akustyczne PA (T1, T2, DT, DT_C);
- profilowanie cementomierzem akustycznym PAC, (CBA, CBDT);
- profilowanie krzywizny otworu PK (umieszczone w nagłówkach badań odcinkowych, zestawione i przeliczone dla całego otworu w osobnym załączniku).

W tabeli 18 przedstawiono dokładne interwały wykonanych profilowań geofizyki otworowej wraz z datą ich wykonania i ówczesną głębokością (wg miary geofizycznej) oraz nominalną średnicą otworu (lub średnicą rur). Większość profilowań scyfrowano z krokiem próbkowania 0,25 m i udostępniono w CBDG w postaci 148 plików o rozszerzeniu *.bkr* (pliki tekstowe zawierające pojedyncze profilowania kompatybilne z systemem GEOFLOG – Szewczyk, 1996) oraz 22 plików formatu *.las* (pliki tekstowe zawierające zestandaryzowany nagłówek z informacjami o otworze i odcinku grupujący część/ całość krzywych z odcinka pomiarowego, kompatybilny ze współcześnie stosowanymi programami produkcji zachodniej¹⁾ zawierających odcinkowe, źródłowe pomiary, dwa pliki *.las* z pomiarami połączonymi i/lub znormalizowanymi oraz dwa pliki *.las* zawierające wyniki pomiarów prędkości średnich. We wszystkich wymienionych plikach głębokości podano w metrach pod poziomem terenu według miary geofizycznej, bez uwzględnienia poprawki na skrzywienie otworu.

Połączone i znormalizowane wyniki profilowania naturalnej promieniotwórczości gamma i neutron-gamma przedstawiono na figurze 2²⁾. Znajduje się na niej również między innymi profilowanie średnicy otworu wiertniczego z oznaczonymi za pomocą strzałek głębokościami łączenia odcinków badań, średnica nominalna wiercenia oraz profilowania oporności i akustyczne. Profilowanie neutron-

¹⁾ W niektórych przypadkach, żeby plik ten mógł być wczytany do bazy danych programu, pliki te należy zmodyfikować przez usunięcie odstępu między znakami „~A” znajdującymi się nad oznaczeniami poszczególnych kolumn („DEPTH” itd.) a tymi oznaczeniami, tak aby znalazły się one w jednej linii i były oddzielone jedną spacją. Niezgodność wynika prawdopodobnie z istnienia różnych wersji standardu *.las*.

²⁾ Figura 2 znajduje się pod opaską na końcu książki.

Tabela 18

Wykaz badań geofizyki otworowej wykonanych w otworze wiertniczym Unisław IG 1 (wg Bielawska, Król, 1982)

List of well logs performed in the Unisław IG 1 borehole (Bielawska, Król, 1982)

Data Date	Rodzaj pomiarów Type of measurement	Interwał [m p.p.t.] Interval [m b.g.l.]	Data Date	Rodzaj pomiarów Type of measurement	Interwał [m p.p.t.] Interval [m b.g.l.]	
26.01.1980	BSO (5 × POg)	16–291	5–7.05.1980	POst	2055–3077	
	POp			2600–3075		
	PS			218–3075		
	PG, PNG, PGG	2–295				
	Pśr, Pobj	2580–3075				
	PK	5–300				
2600–3075						
2–3.02.1980	POp	218–1076	14–17.06.1980	BSO (5 × POg)	3050–3520	
	POg					
	PS					
	Pśr, PK					
	PG, PNG, PGG	250–1079		POp	218–3520	
	PGG	218–1025		POst, PI		
	PT	800–1076		PS		
14–15.02.1980	BSO (5 × POg)	1020–1562		Pśr		218–3520
	POg	219–1565		PK		3050–3520
	PS			PG, PNG, PGG		3050–3520
	Pśr		PA	3020–3520		
	PK	1020–1565	PT	3325–3520		
	POst		12.07.1980	PAC	10–3525	
	PG, PNG, PGG		21.07.1980	BSO (3 × POg)	3523–3730	
	PA	219–1565		PO (sonda węglanowa)		
29.02–01.03.1980	BSO (5 × POg)	1515–2120		POst		3523–3730
	POp					
	POst					
	PS	218–2117	PS	3435–3730		
	Pśr		Pśr, PK			
	PK	1525–2120	PG, PNG	3523–3730		
	PG, PNG, PGG	1515–2118	PA			
	PA		1940–2118	9–11.10.1980	POg	3720–4542
PT	POp					
21–22.03.1980	POg	2050–2640	POst		3720–4545	
	POp					
	PS	218–2640	PS			4445–4545
	Pśr		Pśr, PK			
	PK	2075–2640	PG, PNG		3000–4550	
	PG, PNG, PGG	2050–2640	14–17.11.1980	BSO (5 × POg)		4538–4830
	PA			POst		
	PT	2450–2640		PS		
5–7.05.1980	BSO (5 × POg)	2055–3077	Pśr, PK	3860–4830		
	26–28.02.1980	2055–3077	PG, PNG		4538–5315	
			BSO (4 × POg)			

PG – profilowanie naturalnej promieniotwórczości gamma, PNG – profilowanie neutron – gamma, PS – profilowanie naturalnych potencjałów, PO – klasyczne profilowanie oporności (p – potencjałowe, g – gradientowe), PK – profilowanie krzywizny otworu, Pśr – profilowanie średnicy, PI – profilowanie indukcyjne, POst – sterowane profilowanie oporności (laterolog), PGG – profilowanie gamma-gamma, PA – profilowanie akustyczne, PAC – profilowanie cementomierzem akustycznym, BSO – boczne sondowanie oporności, PT – profilowanie temperatury

PG – gamma ray log, PNG – neutron-gamma ray log, PS – spontaneous potential log, PO – conventional electrical log (g – lateral, p – normal), PK – deviation log, Pśr – caliper, PI – induction log, POst – laterolog, PGG – gamma-gamma log, PA – acoustic log, PAC – cement bound log, PT – temperature log.

-gamma i profilowanie naturalnej promieniotwórczości gamma znormalizowano zgodnie z metodyką opisaną w pracy Szewczyka i in. (2001). Ponadto w otworze Unisław IG 1 profilowanie gamma zestandaryzowano *post factum* (zrekalibrowane) do jednostek [API] według metodyki opisanej w pracy Szewczyka (2000a) – krzywa GR_S w pliku *nie-I_s.las* dostępnym w CBDG.

W otworze tym nie przeprowadzono profilowań temperatury, a jedynie pomiary termometrem maksymalnym wykonywane każdorazowo przy zapuszczaniu sond do otworu. Takie punktowe pomiary temperatury w warunkach nieustalonych zestawia tabela 19.

W zasobach CBDG dla 171 próbek rdzenia znajdują się wyniki oznaczeń: gęstości szkieletowych i objętościowych, porowatości efektywnych i całkowitych zawartość kalcytu i dolomitu oraz (dla wybranych próbek) przepuszczalności w kierunku poziomym i pionowym. Wyniki części tych oznaczeń laboratoryjnych prezentuje figura 2.

Tabela 19

**Dostępne pomiary termometrem maksymalnym
w otworze wiertniczym Unisław IG 1**

Maximum temperature measurements available
for the Unisław IG 1 borehole

Głębokość maksymalna [m] Maximal depth	Temperatura [°C] Temperature
1075	28
1575	42,5
2120	54,5
2640	57,5
3075	62
3520	70

OCENA JAKOŚCI DANYCH

Wykonane pomiary były powtarzalne. W przypadku analizy archiwalnych danych geofizyki wiertniczej należy pamiętać o ograniczeniach stosowanego ówczesnie sprzętu oraz analogowych metod rejestracji:

- Wyniki badań radiometrycznych nie były kalibrowane ani standaryzowane, jednostki w których rejestrowano te profilowania to impulsy na minutę.
- Wykonane w otworze klasyczne pomiary oporności w wariantach potencjałowym i gradientowym mierzą pozorne oporności skał.
- Proces cyfrowania analogowo zarejestrowanych krzywych powoduje zwiększenie niepewności pomiaru. Możliwe są również błędy grube – zauważono np. podpisanie cyfrowej wersji krzywych potencjałowego profilowania oporności (*normal* – w zasobach CBDG oznaczane jako EN) jako profilowanie gradientowe (*lateral* – EL).

Warunki geologiczno-techniczne panujące w otworze uległy pogorszeniu po nawierceniu utworów cechsztynu, w związku z czym nie wykonano wszystkich pomiarów niezbędnych do interpretacji ilościowej, a profilowania radiometrii przeprowadzono po zarurowaniu otworu. Niemal roczny przestój prac wiertniczych po osiągnięciu utworów czerwonego spągowca spowodował podniesienie temperatury w otworze, co – wraz z koniecznością stosowania ciężkich płuczek – uniemożliwiło wykonanie pełnego zestawu profilowań. Poniżej stropu utworów cechsztynu na zapis sond geofizyki otworowej duży wpływ mają wysoka mineralizacja płuczki i dodatek barytu (płuczka solno-skrobiowa obciążona barytem). Zniekształcenia te są najsilniejsze w przypadku pomiarów elektrometrycznych (zmniejszenie pseudooporności) oraz sond neutronowych (intensywniejsza absorpcja neutronów termicznych przez chlor zawarty w płuczce) i gamma/gamma-gamma (baryt

stosunkowo silnie absorbuje promieniowanie gamma). Wszystko to sprawia, że wyniki pomiarów geofizycznych wykonanych od stropu utworów cechsztynu pozwalają jedynie na jakościową interpretację (Bielawska, Król, 1982).

Wszystkie wykonane pomiary, a co za tym idzie ich interpretacje, są obciążone zmianami średnic otworu – efekt ten jest wyraźnie widoczny w miejscach zmiany nominalnej średnicy wiercenia czy znacznych rozmyć ścian otworu (por. fig. 2). Większe rozmycia ścian otworu zarejestrowano w interwałach głębokości: 218–300; 2383–2518; 3661–3729; 4676–4745 i 4770–4810 m.

Przesunięcia głębokościowe pomiędzy głębokościami pomierzonymi geofizycznie a głębokościami notowanymi przez wiertników sięgają 13 m na głębokości 5000 m i są tłumaczone różnicą w podatności na rozciąganie przewodu wiertniczego i kabla geofizycznego w warunkach wysokich ciśnień i temperatur panujących na dnie otworu (Bielawska, Król, 1982).

Profilowanie krzywizny otworu pomierzono z krokiem 25 m w całym profilu, a następnie ręcznie scyfrowano, przeliczono (metodą stycznych) i zwizualizowano. Profilowanie krzywizny otworu nie wykazało znaczącego odchylenia od pionu do głębokości 3800 m. Poniżej, do głębokości 4725 m, otwór krzywi się znacznie w kierunku SSE (maksymalnie do 7°), a w interwale 4725–5325 m – w kierunku NE (maksymalnie do 14°). Sumaryczne odejście otworu od punktu początkowego wyniosło w rzucie poziomym 100,5 m, jego azymut to 107,6°, a różnica pomiędzy rzeczywistą głębokością pionową a głębokością pomierzoną w otworze wynosi 11,2 m (Bielawska, Król, 1982). Stwierdzono skrzywienie się otworu po roku stójki związanej z problemami z jego opróbowaniem (Raczyńska i in., 1983).

INTERPRETACJA PROFILOWAŃ GEOFIZYKI WIERTNICZEJ

Wkrótce po wykonaniu badań odcinkowych przeprowadzano interpretację granic litologicznych, wydzielano poziomy zbiornikowe i oceniano ich nasycenie metodą normalizacji krzywych. Dla wydzielonych poziomów zbiornikowych wykonywano również klasyczną, odcinkową interpretację, o ile pozwalał na nią zestaw dostępnych pomiarów. Na podstawie tych analiz oraz danych z sąsiednich otworów wyznaczono profil stratygraficzny (Bielawska, Król, 1982).

Za najbardziej perspektywiczne dla wystąpień węglowodorów uznano utwory czerwonego spągowca i dewonu. Dostępne wyniki interpretacji wskazują na obecność gazu ziemnego ekranowanego przez nadległe utwory cechsztynu oraz ropy naftowej w utworach dewonu. Duża miąższość utworów dewonu daje nadzieję na uzyskanie przyłąpów przemysłowych, mimo stosunkowo trudnych warunków udostępniania tego poziomu. Wymienione wystąpienia węglowodorów są od siebie niezależne – gaz ziemny w kolektorze czerwonego spągowca kontaktuje z solanką (Bielawska, Król, 1982).

Po zcyfrowaniu danych geofizyki wiertniczej zinterpretowano je w profilu za pomocą systemu GEOFLOG (Szewczyk, 1996). Dane dotyczące litologii zestawione z profilowaniem naturalnej promieniotwórczości gamma i profilowaniem neutron-gamma skalibrowano z oznaczeniami porowatości efektywnej i gęstości na próbkach (łącznie 167 oznaczeń).

Lidia DZIEWIŃSKA, Waldemar JÓŹWIAK

OPRACOWANIE POMIARU PRĘDKOŚCI ŚREDNICH

Pomiar średnich prędkości rozchodzenia się fal sejsmicznych w ośrodku skalnym w głębokim otworze badawczym Unisław IG 1 wykonano w sierpniu 1980 r. Opracowanie wyników profilowania prędkości i profilowania akustycznego wykonało Przedsiębiorstwo Geofizyki Morskiej i Łądowej Górnictwa Naftowego w Toruniu.

Pomiar czasu przyjscia fali sejsmicznej do geofonu głębinowego przeprowadzono w interwale głębokości 195–3495 m co 15 m, przy całkowitej głębokości wiercenia zakończonej na 5355 m. Wysokość wylotu otworu wynosiła 86 m n.p.m., natomiast wysokość poziomu odniesienia pomiaru przyjęto na 0 m n.p.m. Prace pomiarowe wykonała grupa 3D/T przy pomocy aparatury POISK SK, sondą 6-elementową. Wielkość średniego ładunku dynamitu wynosiła 0,250 kg. Geofony korekcyjne usytuowano co 25 m od głębokiego otworu i 5 m od punktu strzałowego (PS).

Prace strzałowe prowadzono z trzech PS przy średniej głębokości strzelania 10 m. Odległość PS 1 i PS 2 od głębokiego otworu była taka sama i wynosiła 150 m, a dla PS 3 większa – 200 m. Niwelacja, czyli wysokość względna punktów strzałowych w stosunku do wylotu otworu wiertniczego, kształtowała się następująco:

Gęstość objętościową obliczono dla całego profilu za pomocą wzoru (Szewczyk, 2000b):

$$\rho = \rho_m (1 - \Phi - V_{sh}) + \rho_w \Phi + \rho_{sh} V_{sh}$$

gdzie:

- ρ_m – gęstość szkieletu skalnego ustalona za pomocą typu litologii, [kg/m³];
- Φ – porowatość całkowita wyznaczona na podstawie profilowania neutron gamma poprawionego na wpływ zailenia i skalibrowanego do próbek, [m³/m³];
- V_{sh} – udział objętościowy minerałów ilastych ustalony na podstawie profilowania gamma, [m³/m³];
- ρ_w – gęstość medium nasycającego przestrzeń porową, [kg/m³];
- ρ_{sh} – gęstość minerałów ilastych, [kg/m³].

Trafność wyboru parametrów sterujących kontrolowano przez porównanie obliczonej na podstawie modelu litologicznego krzywej czasu interwałowego fali P (DT) z rzeczywistymi wartościami DT pomierzonymi sondą akustyczną w otworze (współczynnik korelacji $R = 0,783$). W interwałach o znacznym zaileniu (por. fig. 2) sposób ten może zawodzić ze względu na zjawisko tzw. zaniku cykli (przeskoku faz, ang. *cycle skipping*).

Wyniki interpretacji omówionych w niniejszym rozdziale zestawiono na figurze 2.

- dla PS 1 – +2 m,
- dla PS 2 – 0 m,
- dla PS 3 – +1 m.

Odnosnie do azymutu mierzonego w punkcie głębokiego otworu w kierunku punktu strzałowego w przypadku PS 1 jest to 130°, dla PS 2 – 270° i dla PS 3 – 360°.

W kwietniu 1982 r. wykonano uzupełnienie głębokościowe do 4515 m wcześniejszego pomiaru prędkości średnich zakończonego na głębokości 3495 m. Interwał pomiaru wynosił tak jak wyżej 15 m. Prace pomiarowe wykonała grupa 3D/T aparaturą CS-5G. Prace prowadzono na tym odcinku z 1 punktu wzbudzenia (PW) metodą bezdynamitową. Odległość PW od głębokiego otworu stanowiła 100 m, a jego wysokość względna w stosunku do wylotu wiercenia +3 m. Azymut mierzony w punkcie otworu wiertniczego w kierunku tego punktu wzbudzenia wynosił 130°.

Dobór odpowiednich warunków wzbudzenia poprzedził pomiar strefy małych prędkości (SMP). W jego wyniku otrzymano następujące wartości charakteryzujące tę strefę: dla $h_0 = 2,0$ m V_0 wynosi 160 m/s, dla $h_1 = 0$ m V_1 wynosi 1830 m/s i dla $h_2 = 834$ m V_2 również wynosi 1830 m. Obliczenia obejmujące m.in. redukcję głębokości,

czasów i poprawki czasowe wykonano na maszynie EMR-6135.

Głębokość zredukowaną wyznaczono według wzoru:

$$h_r = h_{pom} - h_{odn}$$

gdzie:

h_r – głębokość zredukowana punktu pomiarowego do poziomu odniesienia, [m];

h_{pom} – głębokość zanurzenia geofonu głębinowego, [m];

h_{odn} – głębokość poziomu odniesienia (z uwzględnieniem niwelacji i głębokości wzbudzenia), [m].

Redukcję czasów do pionu wykonano metodą, która zakłada jednorodność ośrodka od punktu wzbudzenia do głębokości zanurzenia geofonu, czyli prostoliniowy przebieg promienia sejsmicznego, według wzoru:

$$t_r = \frac{h_r}{\sqrt{h_r^2 + d^2}} \cdot t_p$$

gdzie:

t_r – czas zredukowany, [s];

h_r – głębokość zredukowana punktu pomiarowego do poziomu odniesienia, [m];

t_p – czas poprawiony, [s];

d – odległość punktu wzbudzenia PW od głębokiego otworu, [m].

Poprawki czasowe liczone według wzoru:

$$d_t = \frac{h - h_{odn}}{V_0}$$

gdzie:

h – głębokość wzbudzenia, [m];

V_0 – prędkość fali w utworach przypowierzchniowych w strefie małych prędkości (SMP), która dla otworu wiertniczego Unisław IG 1 wynosi 1830 m/s.

Wartości h_r i t_r posłużyły do obliczenia prędkości średnich (V_{sr}) zgodnie ze wzorem:

$$V_{sr} = \frac{h_r}{t_r}$$

Obliczenia wykonano przy pomocy odpowiedniego programu komputerowego. Program obliczeń jest opracowany w dwóch wersjach: bez uwzględnienia i z uwzględnieniem krzywizny otworu i w zależności od wielkości odchylenia otworu od pionu stosuje się odpowiednią wersję programu. Redukcję czasów do pionu wykonano w tym przypadku z użyciem programu w wersji nieuwzględniającej krzywizny otworu, do czego upoważniały parametry otworu wiertniczego Unisław IG 1.

Charakter zmian prędkości w funkcji głębokości zilustrowano w odpowiednich tabelach i na wykresach. Zestaw wartości h_r , t_r i (V_{sr}) zestawiono w tabeli 20. Uzyskane wyniki stanowią podstawę do konstrukcji krzywych prędko-

ści średnich i hodografu pionowego (fig. 34). Wykres prędkości średnich i hodograf pionowy do głębokości 3495 m stanowią graficzne uśrednienie krzywych uzyskanych z trzech punktów wzbudzenia. Do takiego postępowania upoważniał stosunkowo mały rozrzut pomierzonych wielkości przy wzbudzeniu z trzech różnych punktów. Przedstawione wykresy wskazują na zależność między wzrostem głębokości a czasem rejestracji i prędkością średnią. Zaznacza się na nich systematyczny wzrost prędkości wraz z głębokością.

W celu wyznaczenia poszczególnych kompleksów prędkościowych, a szczególnie ich średnich wartości zastosowano sposób wygładzania wartości pomiarów geofizycznych.

Metoda ta może być stosowana w przypadku, gdy wartości zmierzone zmieniają się przypadkowo z punktu na punkt w granicach błęd pomiarowego. Warunkiem możliwości jej wykorzystania jest stały odstęp między punktami pomiarowymi. Podany sposób zastosowano do wygładzania czasów z pomiarów prędkości średnich z zadaniem obliczenia prędkości interwałowych bez przypadkowych skoków wartości wywołanych błędami pomiaru czasu. Krzywe wygładzone prędkości interwałowych obliczono w celu wyznaczenia stref maksymalnych gradientów prędkości, które odpowiadają granicom prędkościowym poszczególnych kompleksów.

Krzywe prędkości obliczono przez wyrównanie zmierzonych czasów zredukowanych do pionu przy pomocy splotu z odpowiednim filtrem. Przetwarzanie to polegało na przeliczaniu czasów i prędkości do poziomu odniesienia pomiaru i interpolacji tych wartości dla znormalizowanych przedziałów głębokości, co 20 m. Następnie czasy te wygładzono specjalnym programem przez zastosowanie operacji splotu z filtrem trójkątnym z zastosowaniem 20 razy filtrów 0,25 i 0,50. Celem tych przekształceń usuwających przypadkowe odchylenia poszczególnych danych pomiarowych wynikających z niedokładności pomiarów było przygotowanie materiałów do obliczenia prędkości interwałowych. Przy pierwszym wygładzaniu zostają zmniejszone przypadkowe skoki wartości czasów spowodowane zaokrągleniem ich wartości do 1 ms lub błędami pomiarowymi. Kolejne powtarzanie wymienionych operacji powoduje zaokrąglenie załamań (hodografu) spowodowanych zmianami prędkości w kolejnych warstwach. W ten sposób powstały dodatkowe zbiory obejmujące przetworzone czasy pomiarów po ich zredukowaniu do poziomu odniesienia, wyinterpretowaniu wartości co 20 m i wygładzeniu oraz odpowiadające im wartości prędkości średnich.

Powyższe informacje są zawarte w banku danych prędkościowych utworzonych w latach 90. XX wieku w Zakładzie Geofizyki PIG na potrzeby interpretacji refleksyjnych prac sejsmicznych. Bank ten przekazano do CBDG PIG-PIB.

Różnice wartości czasów pomiędzy kolejnymi wygładzeniami są spowodowane zmianami prędkości w warstwach o określonej miąższości. Zjawisko to wykorzystano do wyznaczenia granic kompleksów prędkościowych w miejscach maksymalnych bezwzględnych wartości różnic czasów wygładzonych n i $n + 1$ razy. Granice kompleksów wyznacza się w miejscach maksymalnych gradientów

Tabela 20

Zestawienie wartości głębokości (H), czasu zredukowanego (T_r), i prędkości średnich (V_{sr})Depth (H), reduced time (T_r) and average velocity (V_{sr}) values

h [m]	t_r [s]	V_{sr} [m/s]
4	0,006000	1070
19	0,016000	1188
34	0,025000	1360
49	0,033000	1485
64	0,041000	1561
79	0,049000	1612
94	0,057000	1649
109	0,064000	1703
124	0,071000	1746
139	0,078000	1782
154	0,085000	1812
169	0,091000	1857
184	0,097000	1897
199	0,103000	1932
214	0,108000	1981
229	0,115000	1991
244	0,122000	2000
259	0,129000	2008
274	0,136000	2015
289	0,143000	2021
304	0,150000	2027
319	0,158000	2019
334	0,165000	2024
349	0,171000	2041
364	0,175000	2080
379	0,183000	2071
394	0,190000	2074
409	0,197000	2076
424	0,204000	2078
439	0,211000	2081
454	0,218000	2083
469	0,224000	2094
484	0,231000	2095
499	0,239000	2088
514	0,244000	2107
529	0,252000	2099
544	0,260000	2092

h [m]	t_r [s]	V_{sr} [m/s]
559	0,268000	2086
574	0,275000	2087
589	0,282000	2089
604	0,289000	2090
619	0,296000	2091
634	0,304000	2086
649	0,309000	2100
664	0,315000	2108
679	0,321000	2115
694	0,326000	2129
709	0,331000	2142
724	0,335000	2161
739	0,338000	2186
754	0,342000	2205
769	0,345000	2229
784	0,350000	2240
799	0,354000	2257
814	0,359000	2267
829	0,364000	2277
844	0,370000	2281
859	0,375000	2291
874	0,380000	2300
889	0,385000	2309
904	0,391000	2312
919	0,396000	2321
934	0,401000	2329
949	0,408000	2326
964	0,413000	2334
979	0,420000	2331
994	0,426000	2333
1009	0,431000	2341
1024	0,435000	2354
1039	0,440000	2361
1054	0,444000	2374
1069	0,448000	2386
1084	0,454000	2388
1099	0,460000	2389

Tabela 20 cd.

h [m]	t_r [s]	V_{sr} [m/s]
1114	0,466000	2391
1129	0,472000	2392
1144	0,478000	2393
1159	0,484000	2395
1174	0,490000	2396
1189	0,495000	2402
1204	0,502000	2398
1219	0,507000	2404
1234	0,512000	2410
1249	0,517000	2416
1264	0,522000	2421
1279	0,527000	2427
1294	0,531000	2437
1309	0,535000	2447
1324	0,539000	2456
1339	0,542000	2470
1354	0,545000	2484
1369	0,548000	2498
1384	0,551000	2512
1399	0,554000	2525
1414	0,557000	2539
1429	0,560000	2552
1444	0,563000	2565
1459	0,566000	2578
1474	0,569000	2591
1489	0,572000	2603
1504	0,575000	2616
1519	0,578000	2628
1534	0,582000	2636
1549	0,585000	2648
1564	0,588000	2660
1579	0,592000	2667
1594	0,597000	2670
1609	0,602000	2673
1624	0,607000	2675
1639	0,612000	2678
1654	0,616000	2685
1669	0,620000	2692

h [m]	t_r [s]	V_{sr} [m/s]
1684	0,624000	2699
1699	0,628000	2705
1714	0,632000	2712
1729	0,635000	2723
1744	0,638000	2734
1759	0,641000	2744
1774	0,644000	2755
1789	0,648000	2761
1804	0,653000	2763
1819	0,658000	2764
1834	0,663000	2766
1849	0,668000	2768
1864	0,673000	2770
1879	0,678000	2771
1894	0,683000	2773
1909	0,688000	2775
1924	0,693000	2776
1939	0,698000	2778
1954	0,702000	2783
1969	0,706000	2789
1984	0,710000	2794
1999	0,714000	2800
2014	0,717000	2809
2029	0,721000	2814
2044	0,725000	2819
2059	0,728000	2828
2074	0,731000	2837
2089	0,734000	2846
2104	0,737000	2855
2119	0,741000	2860
2134	0,746000	2861
2149	0,749000	2869
2164	0,753000	2874
2179	0,757000	2878
2194	0,761000	2883
2209	0,766000	2884
2224	0,771000	2885
2239	0,777000	2882

Tabela 20 cd.

h [m]	t_r [s]	V_{sr} [m/s]
2254	0,783000	2879
2269	0,788000	2879
2284	0,794000	2877
2299	0,799000	2877
2314	0,804000	2878
2329	0,809000	2879
2344	0,813000	2883
2359	0,818000	2884
2374	0,822000	2888
2389	0,826000	2892
2404	0,829000	2900
2419	0,833000	2904
2434	0,837000	2908
2449	0,840000	2915
2464	0,843000	2923
2479	0,847000	2927
2494	0,850000	2934
2509	0,853000	2941
2524	0,854000	2956
2539	0,856000	2966
2554	0,859000	2973
2569	0,863000	2977
2584	0,866000	
2599	0,870000	2984
2614	0,874000	2987
2629	0,878000	2991
2644	0,883000	2994
2659	0,888000	2994
2674	0,893000	2994
2689	0,898000	2994
2704	0,904000	2994
2719	0,909000	2991
2734	0,914000	2991
2749	0,918000	2991
2764	0,922000	2995
2779	0,925000	2998
2794	0,928000	3004
2809	0,931000	3011

h [m]	t_r [s]	V_{sr} [m/s]
2824	0,935000	3017
2839	0,939000	3020
2854	0,942000	3023
2869	0,945000	3030
2884	0,948000	3036
2899	0,951000	3042
2914	0,954000	3048
2929	0,957000	3055
2944	0,960000	3061
2959	0,964000	3067
2974	0,968000	3070
2989	0,973000	3072
3004	0,978000	3072
3019	0,982000	3072
3034	0,985000	3074
3049	0,988000	3080
3064	0,991000	3086
3079	0,995000	3092
3094	0,998000	3094
3109	1,001000	3100
3124	1,004000	3106
3139	1,008000	3112
3154	1,012000	3114
3169	1,016000	3117
3184	1,020000	3119
3199	1,024000	3122
3214	1,027000	3124
3229	1,030000	3130
3244	1,033000	3135
3259	1,037000	3143
3274	1,040000	3148
3289	1,044000	3150
3304	1,048000	3153
3319	1,052000	3155
3334	1,055000	3160
3349	1,058000	3165
3364	1,060000	3174
3379	1,063000	3179

Tabela 20 cd.

h [m]	t_r [s]	V_{sr} [m/s]
3394	1,066000	3184
3409	1,069000	3189
3424	1,072000	3194
3439	1,075000	3199
3454	1,079000	3201
3469	1,083000	3203
3484	1,086000	3208
3499	1,090000	3210
3514	1,094000	3212
3529	1,097000	3217
3544	1,100000	3222
3559	1,103000	3227
3574	1,106000	3231
3589	1,109000	3236
3604	1,113000	3238
3619	1,117000	3240
3634	1,120000	3245
3649	1,123000	3249
3664	1,126000	3254
3679	1,130000	3256
3694	1,134000	3257
3709	1,138000	3259
3724	1,141000	3264
3739	1,145000	3266
3754	1,148000	3270
3769	1,151000	3275
3784	1,155000	3276
3799	1,158000	3281
3814	1,161000	3285
3829	1,165000	3287
3844	1,168000	3291
3859	1,171000	3295
3874	1,174000	3300
3889	1,178000	3301
3904	1,181000	3306

h [m]	t_r [s]	V_{sr} [m/s]
3919	1,184000	3310
3934	1,188000	3311
3949	1,191000	3316
3964	1,194000	3320
3979	1,197000	3324
3994	1,200000	3328
4009	1,203000	3333
4024	1,206000	3337
4039	1,209000	3341
4054	1,212000	3345
4069	1,215000	3349
4084	1,218000	3353
4099	1,221000	3357
4114	1,225000	3358
4129	1,228000	3362
4144	1,231000	3366
4159	1,235000	3368
4174	1,238000	3372
4189	1,241000	3376
4204	1,244000	3379
4219	1,248000	3381
4234	1,251000	3384
4249	1,254000	3388
4264	1,257000	3392
4279	1,260000	3396
4294	1,263000	3400
4309	1,267000	3401
4324	1,270000	3405
4339	1,274000	3406
4354	1,278000	3407
4369	1,281000	3411
4384	1,284000	3414
4399	1,287000	3418
4414	1,290000	3422
4429	1,293000	3425

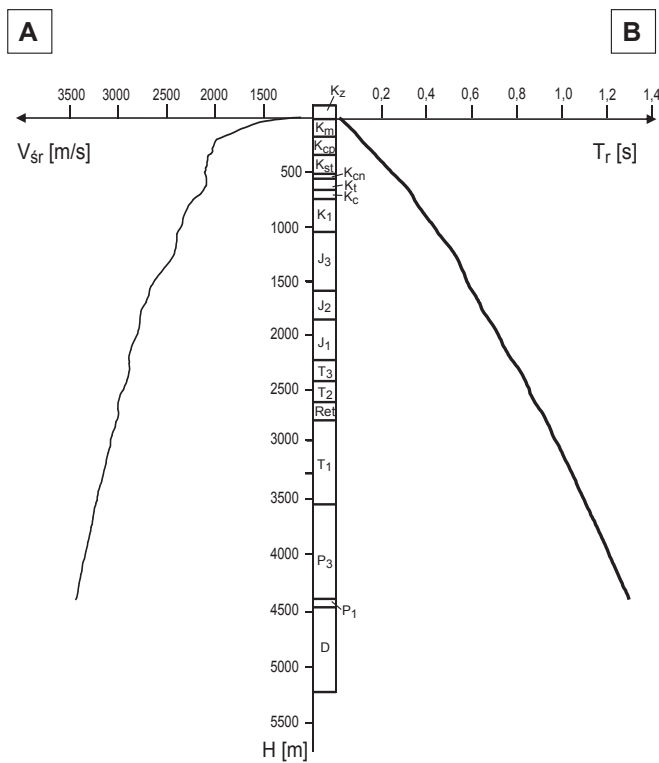

Fig. 34. Wykres prędkości średnich (A) i hodograf pionowy (B) (poz. odn. 0,0 m n.p.m.)

T_r – średni czas zredukowany, V_{sr} – prędkość średnia, H – głębokość. Stratygrafia: K_z – kenozoik; K_m – kreda, mastrycht; K_{cp} – kreda, kampan; K_{st} – kreda, santon; K_{cn} – kreda, koniak; K_t – kreda, turon; K_c – kreda, cenoman; K_1 – kreda dolna; J_3 – jura górna; J_2 – jura środkowa; J_1 – jura dolna; T_3 – trias górny; T_2 – trias środkowy; T_1 – trias dolny; P_3 – perm górny; P_1 – perm dolny; D – dewon

Average seismic velocity (A) and travel-time curve (B)
(reference level 0.0 m a.s.l.)

T_r – average reduced time, V_{sr} – average velocity, H – depth. Stratigraphy: K_z – Cenozoic; K_m – Cretaceous, Maastrichtian; K_{cp} – Cretaceous, Campanian; K_{st} – Cretaceous, Santonian; K_{cn} – Cretaceous, Coniacian; K_t – Cretaceous, Turonian; K_c – Cretaceous, Cenomanian; K_1 – Lower Cretaceous; J_3 – Upper Jurassic; J_2 – Middle Jurassic; J_1 – Lower Jurassic; T_3 – Upper Triassic; T_2 – Middle Triassic; T_1 – Lower Triassic; P_3 – Upper Permian; P_1 – Lower Permian; D – Devonian

prędkości interwałowych. Przy tym sposobie obliczeń wydzielają się wyraźnie tylko kompleksy prędkościowe o miąższości powyżej 100 m. Maksymalne i minimalne wartości prędkości obliczonych z czasów wygładzonych odpowiadają uśrednionym wartościom kompleksów warstw o prędkościach zmniejszonych lub zwiększonych w porównaniu z sąsiednimi.

Zestawienie uśrednionych wartości V_w (prędkości wygładzone), V_i (prędkości interwałowe) i V_k (prędkości kompleksowe) obliczonych z czasów wygładzonych zawarto w tabeli 21. Krzywe prędkości wygładzonych, interwałowych i kompleksowych przedstawiono na figurze 35. Ze-

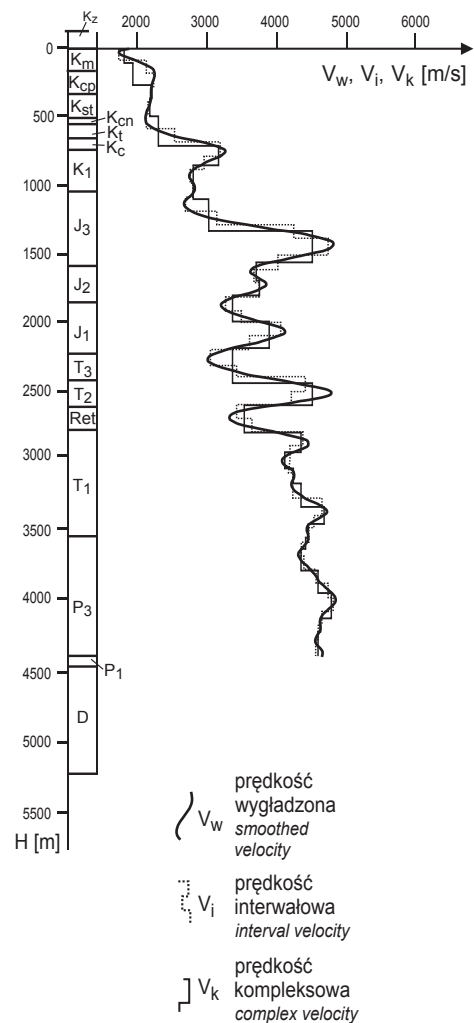

Fig. 35. Wykresy prędkości wygładzonych (V_w), interwałowych (V_i) i kompleksowych (V_k) (poz. odn. 0,0 m n.p.m.)

Objaśnienia na figurze 34

Smoothed velocity (V_w), interval velocity (V_i)
and complex velocity V_k
(reference level 0.0 m a.s.l.)

For explanations see Figure 34

stawienie wykresów prędkości z profilem geologicznym otworu wiertniczego umożliwia powiązanie zmian prędkości z kompleksami stratygraficzno-litologicznymi w otworze. Korelacja wymaga uwzględnienia podanych wcześniej różnic w poziomach odniesienia: wylotu głębokiego otworu (86 m n.p.m.) i załączonych wyników pomiarów prędkości sprowadzonych do 0 m n.p.m.

W otworze wiertniczym Unisław IG 1 interwał głębokościowy odpowiadający utworom kredowym (K_2) charakteryzuje się prędkościami narastającymi stopniowo w sposób schodkowy. Najniższe wartości oscylujące w granicach 1800–1950 m/s dotyczą osadów mastrychtu i częściowo

kampanu wraz z ich ok. 100-metrowym nadkładem (K_2). Na głębokościach od 290 do 490 m (wykres prędkości) następuje wzrost prędkości do ok. 2200 m/s, która obejmuje w profilu geologicznym otworu pozostałe warstwy kampanu oraz santonu. W warstwach przyspągowych santonu, tuż powyżej granicy stratygraficznej santon–koniak, obserwuje się następny skok prędkości o 100 m/s wydzielający następny podkompleks w utworach kredowych, o miąższości ok. 220 m i średniej wartości prędkości 2300 m/s. Jest to seria obejmująca zgodnie z danymi otworowymi interwał koniak–cenoman wyróżniająca się wśród skał kompleksu kredy górnej. Prawdopodobnie udział materiału węglanowego jest tu większy niż w pozostałych warstwach. W konsekwencji zmiany prędkości na krzywych pomiarowych, w tym w czterowarstwowym kompleksie, następują w przedziale 1800–2300 m/s, co obrazuje zmienność wykształcenia litologicznego poszczególnych warstw budujących te utwory. Ich zróżnicowanie podkreślają też anomalie zanotowane na krzywych profilowania akustycznego (PA) i prędkości interwałowych na głębokościach odpowiadających kolejno granicom kontaktowym w profilach mastrycht–kampan i turon–cenoman. Jeszcze wyraźniejsza granica prędkościowa o kontraście 850 m/s zaznacza kontakt utworów górno- i dolnokredowych. Utwory kredy dolnej (K_1) na krzywej prędkości kompleksowej charakteryzują się dwiema wartościami. Wartość wyższa 3150 m/s odpowiada 140-metrowej miąższości warstwom górnym. Prędkość niższa 2800 m/s, przypisana pakietom dolnym, dotyczy również najwyższych poziomów jury górnej (J_3), co łącznie daje miąższość 260 m.

W opisywanym otworze wiertniczym najbardziej zróżnicowany pod względem prędkości jest kompleks odpowiadający stratygraficznie formacjom jury. Na podstawie analizy poszczególnych krzywych prędkościowych przedział odpowiadający jurze górnej można podzielić na dwa główne podkompleksy. Górny o miąższości ok. 240 m charakteryzuje się prędkością 3050 m/s i dolny o wartości 4500 m/s, który tym samym przewyższa o 1450 m/s prędkość leżących wyżej utworów. Podkompleks górny jest dodatkowo różnicowany wartościami prędkości interwałowej, co prawdopodobnie pozostaje w zależności od procentowego udziału skał wapienno-marglistych w skałach tytonu i kimerydu, które ten odcinek profilu obejmuje. Tak wysoki kontrast prędkości zaznacza się na głębokości korelującej się z przystropowymi warstwami utworów węglanowych oksfordu i wyróżnia 250-metrową serię tych utworów. Wyinterpretowana dla nich wspomniana wyżej średnia prędkość kompleksowa 4500 m/s jest najwyższą w omawianym profilu otworowym. Poniżej na wszystkich trzech wykresach prędkości: wygładzonych, interwałowych i kompleksowych następuje zmiana gradientu. Ujemny kontrast prędkości o wartości 800 m/s towarzyszy przejściu do utworów jury środkowej (J_2), charakteryzujących się obniżoną w stosunku do nadkładu prędkością kompleksową do 3700–3750 m/s, która reprezentuje tu utwory piaszczysto-ilaste tej formacji. Granica stratygraficzna między jurą środkową i dolną (J_1) nie zaznacza się na krzywych prędkościowych w sposób ścisły ze względu na brak znaczących dla tego

parametru zmian w charakterze osadów na tym poziomie. Zanotowana zmiana występuje powyżej, według przyjętej wersji danych z otworu na głębokości kontaktu bajosu z aalemem. Utwory jury dolnej charakteryzują zasadniczo dwie prędkości: część górną 3400 m/s i część dolną wyższą – 3900 m/s, o kontraście 500 m/s lokalizującym się w warstwach przystropowych formacji drzewieckiej. Związane jest to z wydzieleniem się na krzywych prędkościowych utworów z przewagą poziomów piaskowcowych w postaci podwyższonych wartości, co jeszcze bardziej szczegółowo obrazuje wykres prędkości interwałowych. Poniżej w przedziale głębokościowym obejmującym najniższe sekwencje jury dolnej (J_1 , formacja zagajska) i trias górny (T_3) obserwuje się zmniejszenie parametru prędkości kompleksowej do 3350 m/s. Następnie ponownie za sprawą kontrastu 1150 m/s zostaje wyróżniony odcinek o bardzo dużej prędkości kompleksowej 4500 m/s związany z utworami wapienia muszlowego (T_2). Kolejne obniżenie prędkości do poziomu 3550 m/s dotyczy górnych skał triasu dolnego (ret). W przedziale występowania wyżej opisanych pakietów triasowych wykres prędkości interwałowych dodatkowo różnicuje poszczególne serie.

Na głębokości ok. 2810 m (na wykresie prędkości) wskazania na krzywej pokazują kontrast prędkości 800 m/s i wzrost wartości prędkości kompleksowej do 4350 m/s, która z małymi odchyleniami utrzymuje się na tym poziomie dla całego, o miąższości 1000 m, kompleksu obejmującego w profilu geologicznym otworu utwory triasu dolnego (T_1) i częściowo permu górnego (P_3). Zakres zmian parametrów prędkości w tym przedziale jest mały i wynosi od 4100 do 4675 m/s, co świadczy o takim wykształceniu litologicznym osadów, które daje na krzywych pomiarowych zbliżony efekt prędkościowy. Najgłębszy odcinek krzywych prędkościowych obrazuje rozkład tego parametru w niższych skałach cechsztynu (PZ3–PZ1) i w kończącym pomiar czerwonym spągowcu. Początkowo wartość rośnie od 4350 do 4800 m/s, po czym utrzymuje się na poziomie 4600–4650 m/s. Największe zmiany dokonują się w przedziale głębokościowym odpowiadającym młodszej soli kamiennej dolnej.

Podsumowując, najwyższe wartości prędkości zarejestrowano w utworach wapiennych jury górnej – w oksfordzie oraz w kompleksie wapienia muszlowego triasu środkowego. Najniższe prędkości cechuje kilkustopniowy kompleks kredy górnej o miąższości 710 m z uwzględnieniem jej nadkładu i relatywnie poszczególne, wyróżnione kompleksy według profilu stratygraficznego w utworach jurajsko-triasowych.

Analiza przedstawionych powyżej wyników badań upoważnia do wydzielenia następujących średnich wartości prędkości (w zaokrągleniu do 50 m/s) dla poszczególnych kompleksów stratygraficznych w otworze Unisław IG 1:

- kreda górna (K_2) – 2150 m/s,
- kreda dolna (K_1) – 3150 i 2800 m/s,
- jura górna (J_3) – 3050 i 4500 m/s (oksford),
- jura środkowa (J_2) – 3700–3750 m/s,
- jura dolna (J_1) – 3400 i 3900 m/s,
- trias górny (T_3) – 3350 m/s,

- trias środkowy (T_2) – 4500 m/s (wapień muszlowy),
- ret – 3550 m/s,
- trias dolny (T_1) – 4350 m/s,
- perm (P) – 4550 m/s.

Wykresy prędkości wygładzonych, interwałowych i kompleksowych odwzorowują złożony profil geologiczny otworu wiertniczego Unisław IG 1. Prędkość jako pochodna czasu jest zależna od zmian w profilu geologicznym przewierconych warstw. Liczba możliwych do rozróżnienia warstw zależy od kontrastu właściwości sprężystych między utworami nadległymi i podścielającymi oraz stosunku miąższości danej warstwy do interwału, jaki określa prędkość. Obserwowane kontrasty prędkości są efektem zmian w wykształceniu litologicznym poszczególnych ogniw litostratygraficznych. W rezultacie daje to możliwość określe-

nia granic między nimi. Na krzywych można wyznaczyć szereg kompleksów o dosyć jednolitej i zbliżonej charakterystyce prędkościowej, które znajdują też odzwierciedlenie w pomiarach sejsmicznego profilowania akustycznego (PA) wykonanego w tym otworze do głębokości 3495 m.

Otrzymane wyniki stanowią znaczący materiał do uaktualnienia modelu prędkości niezbędnego do prawidłowego głębokościowego opracowania materiałów sejsmicznych z rejonu otworu wiertniczego Unisław IG 1 i jego otoczenia. Uwzględnienie w rozkładach prędkości wyników z pomiarów w otworze wiertniczym Unisław IG 1 sięgających 4515 m ułatwi korelację i przyporządkowanie poziomów refleksyjnych na przekrojach do poszczególnych pięter perm-mezozoiku.

Tabela 21

Zestawienie uśrednionych wartości prędkości interwałowej (V_i), prędkości kompleksowej (V_k) i prędkości wygładzonej (V_w) obliczonych z czasu wygładzonego

Averaged interval velocity (V_i), complex velocity (V_k) and smoothed velocity (V_w) values calculated from smoothed time

H [m]	V_i [m/s]	V_k [m/s]	V_w [m/s]
20	1754	1822	1905
40	1754	1822	1709
60	1754	1822	1776
80	1754	1822	1861
100	1754	1822	1955
120	2149	1822	2049
140	2149	1950	2134
160	2149	1950	2201
180	2149	1950	2245
200	2149	1950	2265
220	2245	1950	2265
240	2245	1950	2253
260	2245	1950	2238
280	2245	1950	2226
300	2245	2219	2219
320	2217	2219	2218
340	2217	2219	2219
360	2217	2219	2219
380	2217	2190	2215
400	2217	2190	2206
420	2170	2190	2194
440	2170	2190	2178
460	2170	2190	2162

H [m]	V_i [m/s]	V_k [m/s]	V_w [m/s]
480	2170	2190	2146
500	2170	2314	2132
520	2152	2314	2125
540	2152	2314	2129
560	2152	2314	2149
580	2152	2314	2189
600	2152	2314	2254
620	2548	2314	2347
640	2548	2314	2470
660	2548	2314	2621
680	2548	2314	2792
700	2548	2314	2966
720	3200	3170	3120
740	3200	3170	3227
760	3200	3170	3270
780	3200	3170	3251
800	3200	3170	3186
820	2967	3170	3097
840	2967	3170	3005
860	2967	2814	2920
880	2967	2814	2851
900	2967	2814	2799
920	2772	2814	2767

Tabela 21 cd.

H [m]	V_i [m/s]	V_k [m/s]	V_w [m/s]	H [m]	V_i [m/s]	V_k [m/s]	V_w [m/s]
940	2772	2814	2756	1740	3748	3748	3829
960	2772	2814	2763	1760	3748	3748	3746
980	2772	2814	2785	1780	3748	3748	3622
1000	2772	2814	2812	1800	3748	3748	3485
1020	2809	2809	2832	1820	3271	3381	3360
1040	2809	2809	2834	1840	3271	3381	3267
1060	2809	2809	2814	1860	3271	3381	3214
1080	2809	2809	2776	1880	3271	3381	3206
1100	2809	2809	2733	1900	3271	3381	3241
1120	2707	3039	2698	1920	3499	3381	3316
1140	2707	3039	2681	1940	3499	3381	3425
1160	2707	3039	2690	1960	3499	3381	3560
1180	2707	3039	2730	1980	3499	3381	3709
1200	2707	3039	2801	2000	3499	3381	3857
1220	3142	3039	2906	2020	4053	3889	3986
1240	3142	3039	3046	2040	4053	3889	4077
1260	3142	3039	3221	2060	4053	3889	4115
1280	3142	3039	3429	2080	4053	3889	4091
1300	3142	3039	3665	2100	4053	3889	4008
1320	4245	3039	3920	2120	3613	3889	3877
1340	4245	3039	4174	2140	3613	3889	3716
1360	4245	4513	4406	2160	3613	3889	3542
1380	4245	4513	4597	2180	3613	3889	3375
1400	4245	4513	4733	2200	3613	3350	3228
1420	4738	4513	4804	2220	3062	3350	3115
1440	4738	4513	4811	2240	3062	3350	3042
1460	4738	4513	4756	2260	3062	3350	3015
1480	4738	4513	4646	2280	3062	3350	3033
1500	4738	4513	4489	2300	3062	3350	3096
1520	4018	4513	4301	2320	3427	3350	3199
1540	4018	4513	4104	2340	3427	3350	3337
1560	4018	4513	3921	2360	3427	3350	3505
1580	4018	3708	3773	2380	3427	3350	3695
1600	4018	3708	3673	2400	3427	3350	3902
1620	3683	3708	3627	2420	4404	3350	4120
1640	3683	3708	3634	2440	4404	3350	4340
1680	3683	3708	3757	2460	4404	4497	4543
1700	3683	3708	3823	2460	4404	4497	4702
1720	3748	3748	3854	2480	4404	4497	4781

Tabela 21 cd.

H [m]	V_i [m/s]	V_k [m/s]	V_w [m/s]	H [m]	V_i [m/s]	V_k [m/s]	V_w [m/s]
2500	4205	4497	4751	3280	4227	4353	4409
2520	4205	4497	4607	3300	4328	4353	4487
2540	3683	3708	3757	3320	4653	4353	4572
2560	4205	4497	4379	3340	4653	4353	4652
2580	4205	4497	4111	3360	4653	4675	4706
2600	4205	4497	3849	3380	4653	4675	4719
2620	3446	3546	3625	3400	4653	4675	4689
2640	3446	3546	3456	3420	4533	4675	4626
2660	3446	3546	3351	3440	4533	4675	4553
2680	3446	3546	3312	3460	4533	4460	4491
2700	3446	3546	3337	3480	4533	4460	4451
2720	3652	3546	3422	3500	4533	4460	4436
2740	3652	3546	3559	3520	4449	4460	4440
2760	3652	3546	3731	3540	4449	4460	4452
2780	3652	3546	3922	3560	4449	4460	4459
2800	3652	3546	4109	3580	4449	4426	4453
2820	4375	4358	4270	3600	4449	4426	4433
2840	4375	4358	4388	3620	4356	4426	4400
2860	4375	4358	4452	3640	4356	4426	4365
2880	4375	4358	4455	3660	4356	4363	4335
2900	4375	4358	4404	3680	4356	4363	4316
2920	4188	4358	4315	3700	4356	4363	4314
2940	4188	4358	4215	3720	4386	4363	4330
2960	4188	4116	4130	3740	4386	4363	4361
2980	4188	4116	4079	3760	4386	4363	4401
3000	4188	4116	4070	3780	4386	4363	4446
3020	4172	4116	4099	3800	4386	4363	4488
3040	4172	4116	4151	3820	4563	4612	4522
3060	4172	4116	4205	3840	4563	4612	4551
3080	4172	4239	4242	3860	4563	4612	4577
3100	4172	4239	4254	3880	4563	4612	4604
3120	4227	4239	4246	3900	4563	4612	4634
3140	4227	4239	4227	3920	4742	4612	4673
3160	4227	4239	4213	3940	4742	4612	4719
3180	4227	4353	4213	3960	4742	4612	4768
3200	4227	4353	4228	3980	4742	4791	4811
3220	4227	4353	4255	4000	4742	4791	4839
3240	4227	4353	4294	4020	4805	4791	4847
3260	4227	4353	4344	4040	4805	4791	4834

Tabela 21 cd.

H [m]	V_i [m/s]	V_k [m/s]	V_w [m/s]
4060	4805	4791	4800
4080	4805	4791	4755
4100	4805	4791	4708
4120	4644	4791	4667
4140	4644	4633	4641
4160	4644	4633	4629
4180	4644	4633	4626
4200	4644	4633	4629
4220	4606	4633	4629
4240	4606	4600	4621

H [m]	V_i [m/s]	V_k [m/s]	V_w [m/s]
4260	4606	4600	4602
4280	4606	4600	4580
4300	4606	4600	4561
4320	4591	4591	4555
4340	4591	4591	4568
4360	4591	4591	4598
4380	4591	4591	4634
4400	4591	4591	4664
4420	4570	4595	4660